

Inter-Agency
Coordination
Türkiye

Ulusal Koruma Çalışma Grubu

Toplantı Tutanağı

Tarih & Yer: Perşembe, 27 Ekim 2022, 14.00-16.00 / Zoom

Moderatör: Lara Özügergin – Kurumlar-Arası Koordinasyon Müdür Yardımcısı (UNHCR)

Katılımcılar: AHCSA, AHF, CONCERN, DRC, Genç Hayat Vakfı, GOAL, HRDF, IBC, IDA, IGAMDER, ILO, IOM, JCCP-REALs, KADAV, MSYD, Mülteciler Derneği, Mülteci-Der, MSYD-ASRA, Qatar Charity, Relief International, RET YKD, RRT, SENED, SGDD-ASAM, SPI, SRP, STL, TRC, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UN Women, UOSSM, World Vision

Toplantı Gündemi

- I. Giriş ve Duyurular
- II. DRC'nin "Güvensiz Gelecekler: Türkiye'deki Suriyeli Olmayan Mülteciler" Raporuna İlişkin Sunumu
- III. Kurumlar Arası Koruma İhtiyaçları Değerlendirmesi Bulgularına (R6) Genel Bakış

Gündem Maddesi #1: Giriş ve Duyurular

- 3RP 2023 – 2025 kapsamında ortakların başvuru yapması için son tarih uzatılmıştır. Başvurular tamamlandıktan sonra koordinatörler her birini gözden geçirecek ve geri bildirimde bulunacaktır. Ortakların, ActivityInfo veritabanı aracılığıyla yollanan geri bildirimlere istinaden başvurularını gözden geçirmeleri için kısıtlı bir süre olacaktır.

Gündem Maddesi #2: DRC'nin "Güvensiz Gelecekler: Türkiye'deki Suriyeli Olmayan Mülteciler" Raporuna İlişkin Sunumu

- Danish Refugee Council, "Güvensiz Gelecekler: Türkiye'deki Suriyeli Olmayan Mülteciler" başlıklı son araştırmasının bulgularını sundu. Kilit bulgular aşağıda yer almaktadır. Ortakların, raporun tamamına erişmek için doğrudan DRC'ye ulaşmaları teşvik edilmektedir.
- Suriyeli olmayan sığınmacılar ve mülteciler hakkında sınırlı veri ve bilgi bulunduğundan ötürü, çalışma bu grupların özellikle koruma, istihdam ve geçim kaynakları ve sosyal uyum ile ilgili ihtiyaçlarını, risklerini ve hassasiyetlerini daha iyi anlamak için gerçekleştirilmiştir.
- DRC, metodolojisinde 401 yapısal anket, 7 derinlemesine mülakat ve 10 kilit bilgi kaynağı görüşmesini kapsayan karma bir yöntem kullanmıştır. Çalışmada kartopu örnekleme yöntemi uygulanmış ve veri toplama Haziran-Ağustos ayları arasında

gerçekleştirilmiştir. Ankete dahil edilen uyruklu (yaygınlık sırasına göre) İstanbul, Van ve İzmir'deki Afgan, Iraklı ve İranlı mültecilerdir.

- Ankete katılanların çoğu 18-40 yaşları arasındadır ve çoğunun medeni durumu bekarlıdır. Ankete katılanların yaklaşık yarısı üniversite veya yüksek lisans derecesine sahiptir; diğerleri ilköğretim veya ortaokul derecesine sahiptir. İranlıların en yüksek eğitim düzeyine sahip oldukları belirlenirken, Afganlar ve Iraklılar sonraki sırayı almaktadır. Katılımcıların %42'si Türkçe'yi anlayabilir, konuşabilir veya yazabilirken, %9'u Türkçe bilmediklerini belirtmişlerdir.
- Iraklıların %64'ü uluslararası koruma statüsü sahibi olduklarını belirtmişlerdir. İranlı katılımcılar arasında ise bu oran 47%, Afganlar için de %19'dur. Afganların %36'sı, Iraklıların %4'ü ve İranlıların %2'si kayıtlı değildir.
- Ankete katılanların yaklaşık yarısı, kayıta erişimde zorluklarla karşılaştıklarını belirtmiştir. Eksik/yetersiz bilgi ve kayıt/randevudaki gecikmeler, kayıt erişimine ilişkin başlıca zorluklar arasında tespit edilmiştir.
- Milliyet grupları arasında temel bilgi ihtiyacı, bir mülteci olarak Türkiye'deki hak ve sorumluluklara ilişkin bilgiler olarak saptanmıştır. Afganlar UK başvuru prosedürleri hakkında, Iraklılar mülteci olarak hak ve sorumluluklar hakkında ve İranlılar hizmetlere nereden ve nasıl erişecekleri konusunda daha fazla bilgiye ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.
- İkamet edilecek il seçiminde en önemli faktörün iş olanakları olduğu saptanmıştır. Gruplar arasında, örneğin %64'ü kayıtlı oldukları il dışında ikamet etmektedir. Bu oran, İranlılar arasında en yüksektir (%77'si kayıtlı oldukları il dışında ikamet etmektedir, Afganlar arasında oran %68 iken, Iraklılar arasında bu oran %48 olarak saptanmıştır). Ayrıca, İranlıların %20'si, Afganların %32'si ve Iraklıların %56'sı seyahat izni almakta güçlük çektiklerini belirtmiştir.
- Geçim kaynaklarıyla ilgili olarak, sonuçlar, yanıt verenlerin çoğunun bir işte çalıştığını ve istihdam durumunun gruplar arasında benzer olduğunu göstermektedir. Ankete katılanların çoğunun kayıt dışı istihdam edildiği belirtilmiştir. Afganların %25'i ve İranlıların %23'ünün 1000TL'nin altında kazandığı ve neredeyse yoksulluk sınırında bir gelire sahip olduğu gözlemlenmiştir. Iraklıların iş piyasasına erişim ve kazandıkları para kapsamında diğer gruplara göre daha iyi durumda olduğu tespit edilmiştir. Gruplar arasında ücretli istihdam birincil gelir kaynağı olarak belirlenmiştir: %40'ı gelirin düzenli bir işten, %32'si günlük/geçici bir işten ve %20'si aile desteğinden elde ettiğini belirtmiştir. Grupların hiçbirisi STK'lardan sağlanan mali desteği ana gelir olarak bildirmemişlerdir ve sadece %1'i ESN'i ana gelir kaynağı olarak bildirmiştir.

Örneklemin yalnızca %5'i ESSN aldığını teyit ederken, %81'i hiç başvurmamış ve %14'ü başvuru sırasında reddedilmiş olduklarını belirtmektedir.

- Örneklemin %33'ü toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin (TCDŞ) çok yaygın olduğunu ve %30'u biraz yaygın olduğunu düşündüklerini iletilmişlerdir. Ankete göre İranlıların yüzde 59'u, Afganların yüzde 55'i ve Iraklıların yüzde 50'si geçen yıla göre toplulukları içerisinde TCDŞ'nin arttığını belirtmiştir.
- Sosyal uyumla ilgili olarak, Iraklıların %68'i Türkiye'de hoş karşılanmadıklarını düşünmektedir (Afganların %43'ü ve İranlıların %16'sı hoş karşılanmadığını belirtmiştir.). Sosyal uyumun önündeki engellerin ekonomik zorluklar, mülteci karşıtı tutumlar, mültecilerin sosyal olarak dışlanması, kendi kendine yeterlilik fırsatlarının olmaması ve sınır dışı edilme korkusu olduğu tespit edilmiştir.
- Değerlendirmenin bazı bulgularını göz önünde bulundurarak, DRC'nin tavsiyeleri aşağıda iletilmiştir: STK'lar ve BM kurumları, kapasite geliştirme girişimlerinin desteklenmesi, mültecilere hakları konusunda eğitim verilmesi ve farkındalık yaratılması çabalarının desteklenmesi, Barolar ve STK'lar arasındaki işbirliği mekanizmalarının güçlendirilmesi dahil olmak üzere mültecilerle ilgili yasal çerçevenin iyileştirilmesi konusunda savunuculuk çalışmaları gerçekleştirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Mültecilerin sosyo-ekonomik yeterliliklerini güçlendirme kapsamında istihdam ve girişimcilik çalışmalarının genişletilmesi gerekliliği tespit edilmiştir. Uluslararası aktörlere ve fon sağlayıcı kuruluşlara, Suriyeli olmayan mültecileri Türkiye programlamasına dahil ederek ve mülteciler için üçüncü ülkelere yerleştirme fırsatlarını önceliklendirerek/artırarak daha kapsayıcı ve erişilebilir bir küresel mülteci koruma çerçevesi oluşturmaları tavsiye edilmektedir.
 - Çalışmaya yönelik yürütülen tartışmanın özeti aşağıda paylaşılmaktadır: Anket, katılımcıların hangi etnik gruplarla sosyalleştiğini sorgulamamıştır.
 - ESSN başvurularının seviyesi oldukça düşüktür. Ankete katılanların %81'inin başvurmadığı göz önüne alındığında, ESSN hakkında bilgi yaygınlaştırma faaliyetlerinin artırılmasına ihtiyaç olduğu görülmektedir.
 - Afganlar arasında düşük UK başvurularının nedenleri arasında, bazılarının ülkeye yeni girmiş olması ve başvuru prosedürlerinden haberdar olmaması olabilir. Bir başka neden de Afganlar arasında başvuruda reddedileceklerine dair yaygın bir algının olması olabilir.
 - Örneklem kartopu yöntemiyle belirlenmiştir, ancak STK'lar aracılığıyla da yönlendirmeler alınmıştır. DRC, öncelikle Afganların ve Türkiye'ye daha yakın zamanda (yani son beş yıl içinde) gelen bireylerin ihtiyaçlarına odaklanmak

Inter-Agency
Coordination
Türkiye

istediğini iletmiştir. Fakat bu durum katılımcıların ikamet ettikleri illere göre de değişmektedir. Örneğin, Van'da örneklem daha yakın bir zamanda Türkiye'ye giriş yapan kişileri içerirken, diğer illerdeki bireylerin Türkiye'de daha uzun süredir buldukları tespit edilmiştir. DRC, uygulanan yöntem nedeniyle örneklemin temsili olmadığını ve bulguların bu yönden okunması gerektiğini belirtmiştir. Örneklemin çoğunlukla 18-25 yaş arası, ESSN için uygun olmayan genç, bekar erkek Afganlardan oluştuğu belirtilmiştir.

Gündem Maddesi #3: Kurumlar Arası Koruma İhtiyaç Analizi Bulgularına (R6) Genel Bakış

- 3RP Koruma Sektörü İstişarelerine katılan ortakların talebi üzerine, Kurumlar Arası Koruma İhtiyaçları Değerlendirmesi 6. turunun bulgularına ilişkin ayrıntılı bilgilendirme gerçekleştirilmiştir.
- Powerpoint'te, gruplar arasındaki farklılıklar da dahil olmak üzere bulgular yer almaktadır. Ayrıntılı rapor, 3RP planlama sezonunun ardından hazırlanacak ve Aralık ayında yayınlanacaktır.